

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๔๒

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๒

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งความเห็นของจำเลย (บริษัท พาด้าอินเตอร์ตีพาร์ทเมนท์ กรุ๊ป จำกัด กับพวก) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ยื่นฟ้อง บริษัท พาด้าอินเตอร์ตีพาร์ทเมนท์กรุ๊ป จำกัด กับพวก เป็นจำเลยข้อหาตัวเงิน ขาดตัวเงิน คุ้มกัน กำประกัน จำนอง โดยให้จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ ร่วมกันชำระเงินจำนวน ๑๕,๕๒๗,๘๕๕.๕๗ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ บาทต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๓,๑๘๓,๕๕๔.๒๔ บาท นับถัดจาก วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้จำเลยที่ ๖ รับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๑ ในจำนวนเงินคิดถึง วันฟ้อง จำนวน ๒,๓๕๕,๕๖๑.๖๔ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ บาทต่อปี ของต้นเงิน จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งหก ไม่ชำระเงินขอให้ยึดทรัพย์จำนองของจำเลยที่ ๒ และที่ ๖ ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์ หากได้เงินจากการขายทอดตลาดไม่พอชำระหนี้ให้โจทก์ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยขอให้ยึดทรัพย์สินอื่น ของจำเลยที่ ๒ และที่ ๖ ชำระหนี้โจทก์จนครบถ้วน ตามคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๑๐๗๕/๒๕๔๐

ผู้ร้องยื่นคำให้การปฏิเสธ โดยเฉพาะประกาศของโจทก์ภายใต้ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ให้คิดดอกเบี้ยได้เกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ผู้ร้องเห็นว่าไม่ถูกต้อง เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ และพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ ห้ามเรียก ดอกเบี้ยเกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ที่ใช้บังคับอยู่ขณะทำสัญญาได้บัญญัติถึงสิทธิที่ผู้ร้องมีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ว่า บุคคลไม่ว่าชายหรือหญิงมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันภายใต้บังคับแห่งรัฐธรรมนูญและเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ ก็บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพทำนองเดียวกันและบัญญัติอีกว่าบุคคลซึ่ง ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิ ทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ตามเหตุผลดังกล่าว พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของ

สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศของโจทก์ จึงตกเป็นโมฆะ โจทก์ไม่มีสิทธิที่จะคิดดอกเบี้ยเงินกู้เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี และมีผลทำให้ดอกเบี้ยทั้งหมดตกเป็นโมฆะ ขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลด ที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปีนั้น ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

ข้อเท็จจริงที่ได้รับมาเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว ปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า

๑. ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่

๓. พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามปัญหาข้อแรกที่ว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่ พิจารณาดูแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ (๑) (๒) บัญญัติให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชนและในเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจฝ่ายบริหารออกประกาศเช่นนั้นและมีผลใช้

บังคับได้เท่าที่อยู่ในขอบเขตอำนาจที่พระราชบัญญัติให้อำนาจไว้ ดังนั้นประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามคำร้องจึงเป็นประกาศที่เป็น “กฎหมายมีผลใช้บังคับได้โดยไม่มีข้อความใดที่นำมาซึ่งการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมหรือทำให้บุคคลไม่เสมอกันในกฎหมายหรือไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกันจึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ตามปัญหาข้อต่อมาที่ว่า ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่ พิจารณาดูแล้วเห็นว่า ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) ฉบับดังกล่าว มีใจประกาศของทางราชการหรือบทบัญญัติของกฎหมาย เป็นประกาศ ที่มีได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติจึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจวินิจฉัยว่า ประกาศบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน) เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืมหรือส่วนลดสูงสุดที่บริษัทจะเรียกเก็บได้ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามปัญหาข้อสุดท้ายที่ว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ หรือไม่ พิจารณาดูแล้วเห็นว่า ในยุคโลกาภิวัตน์ ประเทศต่างๆ ในโลกต้องติดต่อค้าขายใกล้ชิดกัน ระบบเสรีทางการค้าต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจ มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประเทศและของประชาชนโดยส่วนรวม รัฐบาลจึงต้องปรับเปลี่ยน นโยบายในทางเศรษฐกิจและการเงินให้ก้าวทันโลกและเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ ที่กำหนดให้เรียกดอกเบี้ยได้ไม่เกินกว่าอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ได้ใช้บังคับมานานแล้ว ภาวะการเงินของตลาดโลกและตลาดภายในประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก หากยังคงจำกัดดอกเบี้ยไว้ในอัตราเดิมจะเป็นอุปสรรคแก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและทำให้ขาด ความคล่องตัวในการที่ทางราชการจะใช้อัตราดอกเบี้ยเป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ในทางนโยบายการเงิน ในอันที่จะแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจต่างๆ ของประเทศ พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบัน การเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ซึ่งเป็น กฎหมายที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบัน การเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมหรือคิดให้ผู้ให้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี ได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ที่ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปที่สมัครใจเข้ารับบริการจากบริษัทเงินทุน การที่กฎหมายให้อำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงได้ก็เพื่อความเหมาะสมตามกลไกของตลาดเพื่อประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน ไม่ได้เลือกปฏิบัติกับบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐

อาศัยเหตุผลดังได้วินิจฉัย จึงให้ยกคำร้อง

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ